

Дари Тереку

Михайло Лермонтов

Терек виє в злобі хмурій
Між бескетів кам'яних,
Плач його — мов голос бурі,
Ринуть бризки сліз дрібних.
Та міняється лукаво
У степах він мимохить
І, всміхаючись ласкаво,
Морю Каспію дзюрчить:

"Розступись, дідусю сивий,
Місце дай моїм валам!
Погуляв я, бунтівливий.
Супокою прагну й сам!
При Казбеку верховині
Я від хмар життя узнав
І перечити людині
Цілий вік би я бажав.

Зруйнував Дар'ял я рідний
Для твоїх синів-орлів
І приніс, як дар їм гідний,
Безліч сірих валунів".

Та, схилившись на берег,
Каспій стих, немовби спить,
І ласкаво знову Терек
В ухо сивому дзюрчить:

"В мене є тобі гостинець,
Ще й гостинець он який!
З поля битви кабардинець,
Кабардинець молодий.
Він у панцирі чудовім,
В налокітниках сталєних,
Що святим з корана словом
Сяє золото на них.
Він нахмурич чорні брови,

А на вусах, як рубін,
Непокірливої крові
Вогняний запікся плин;
В оці щирім затаївся
Благородний отчий гнів;
На потилиці завився
Чуб, як звичай повелів".

Та, схилившись на берег,
Каспій древній все мовчить;
І в тривозі буйний Терек
Знов закрадливо шумить:

"Слухай, діду: дар безцінний!
Більш нема таких дарів!
Я до цього дня й години
Від усіх його таїв.
Труп козачки молодії
Я примчу, лише поклич,
З яснурсою косою
З блідосмаглим шовком пліч.
У журбі лице туманне,
Ніжний погляд тихо спить.
Кров з малесенької рани
Перса білі червонить.
По красуні-молodiці
Не вдається в сум тяжкий
Лиш один у всій станиці
Козаченько гребенський
Осідлав він вороного
І між гір, в нічному бою,
На кинджал чеченця злого
Зложить голову свою".

Замовчав — і над водою
Мов лілея розцвіла:
То з розмитою косою
Біла втоплена сплила.

І в могутнім пориванні
Звівся Каспій, як колись,

І вологою жадання
Сині очі пойнялись.
Він устав у повній силі,
Звеселивши береги,
І прийняв набіглі хвилі
З грізним рокотом жаги.
1839

Переклад Максима Рильського